

Factors Affecting Tax Revenue Collection Through the TaxRIS System in Luang Prabang Province

Lingo Sisavath*, Bounthavy Siphanthong¹, Southavone Sioudomphan¹

Department of Economics Faculty of Economics and Tourism Souphanouvong University, Lao PDR

*Correspondence: Lingo Sisavath,
Tax department of Luangprabang
Province, Tel: 020 22957773,
E-mail: Noiselingo@gmail.com

Abstract

This research aims to: 1) Study the efficiency of tax revenue collection through the TaxRIS system in LuangPrabang city and 2) Factors affecting tax revenue collection through the TaxRIS system in LuangPrabang province. Using time series data to analyze the parameters of the linear regression equation using the least squares method and time series model using SPSS version 27.

The research results found that tax revenue through the TaxRIS system from 2023 to 2025 has changed irregularly with increases and decreases each quarter each year. From the implementation results of tax revenue collection through the TaxRIS system in LuangPrabang city compared to the specified implementation plan, it is seen that the ratio between the implementation results and the plan is less than 1 in every quarter and every year; in general, tax revenue collection in LuangPrabang city has not been achieved according to the specified plan, resulting in tax revenue collection in LuangPrabang city not being effective.

As for the results of the correlation test of factors affecting tax revenue collection through the TaxRIS system in LuangPrabang city, it was found that the number of enterprises that paid taxes through the TaxRIS system and the inflation rate factor were related in the same direction and resulted in an increase in tax revenue. As for the budget factor in tax collection, it was related in the opposite direction and resulted in a decrease in tax revenue with a statistical significance level 0.05. Through the forecasting of tax revenue, it was found that tax revenue changed in an irregular manner, some months increasing and some months decreasing, which was due to changes in the income of enterprises operating in LuangPrabang city, including changes in the number of enterprises that paid taxes through the TaxRIS system itself.

Keyword: Factors that attracting, Taxation, TaxRIS system

Article Info:

Submitted: January 22, 2026

Revised: February 28, 2026

Accepted: March 10, 2026

1. ພາກສະເໜີ (Introduction)

ການບໍລິຫານງົບປະມານທ້ອງຖິ່ນຖືເປັນຫົວໃຈສໍາຄັນຂອງການດໍາເນີນງານ ລວມທັງການພັດທະນາການບໍລິການ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາທ້ອງຖິ່ນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ (Pokapalakorn, 2006). ໂດຍການເງິນ ແລະ ງົບປະມານຂອງທ້ອງຖິ່ນຈະເປັນໄປຕາມພາວະເສດຖະກິດຂອງທ້ອງຖິ່ນເປັນສໍາຄັນ ຫາກອົງກອນປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນມີຖານະທາງການເງິນ ແລະ ງົບປະມານທີ່ເຂັ້ມແຂງ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມໝັ້ນໃຈວ່າລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນຈະສາມາດຮັບຜິດຊອບພາລະລາຍຈ່າຍຕ່າງໆ ເພື່ອການບໍລິການດ້ານຕ່າງໆໄດ້ (Bunnag et al., 2024). ຄວາມສາມາດທາງງົບປະມານຂອງທ້ອງຖິ່ນມີອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນ ຄື: ການພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນການຈັດຫາລາຍໄດ້ ແລະ ການຈັດສັນງົບປະມານລາຍຈ່າຍປະຈໍາປີທີ່ເໝາະສົມ

ຫາກອົງກອນປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມສາມາດໃນການຈັດຫາລາຍໄດ້ນັ້ນ ກໍ່ຈະໝາຍເຖິງການທີ່ທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມສາມາດໃນການຈັດເກັບພາສີທ້ອງຖິ່ນປະເພດຕ່າງໆໄດ້ເປັນຢ່າງດີ (Polmanee & Cherdjirapong, 2021).

ເຊິ່ງນັບແຕ່ປີ 2020 ເຖິງ 2024 ທີ່ຜ່ານມາ ສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ສາມາດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ລວມທັງໝົດ 94.39 ຕື້ກີບ ໂດຍສະເລ່ຍປີລະ 18.88 ຕື້ກີບ; ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ໃນປີ 2020 ສາມາດ ເກັບໄດ້ຕົວຈິງ 14.29 ຕື້ກີບ; ປີ 2021 ສາມາດເກັບໄດ້ພຽງ 11.22 ຕື້ກີບ ເມື່ອທຽບກັບປີ 2020 ລຸດລົງ 21.46% ເນື່ອງຈາກວ່າບັນດາຜູ້ປະກອບການວິສາຫະກິດ ຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈ ແລະ ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການແຈ້ງມອບອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ເຮັດໃຫ້ການແຈ້ງມອບອາກອນບໍ່ເປັນໄປຕາມແຜນ; ສໍາລັບ

ແຕ່ປີ 2022-2025 ແມ່ນໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນທຸກໆປີ ຄື: ປີ 2022 ສາມາດເກັບໄດ້ 15.71 ຕື້ກີບ ທຽບໃສ່ປີ 2021 ເພີ່ມຂຶ້ນ 40.05%; ປີ 2023 ສາມາດເກັບໄດ້ 23.17 ຕື້ກີບ ທຽບໃສ່ປີ 2022 ເພີ່ມຂຶ້ນ 47.44%; ປີ 2024 ສາມາດເກັບໄດ້ 30.00 ຕື້ກີບ ທຽບໃສ່ປີ 2023 ເພີ່ມຂຶ້ນ 29.50% (Ministry of Finance Lao PDR, 2017); ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ການການປະຕິບັດສິດ ແລະ ຜັນທະຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເປັນຜູ້ເສຍ ແລະ ຜູ້ມອບອາກອນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາຜູ້ປະກອບການ ທີ່ເປັນນິຕິບຸກຄົນດຳເນີນວິສາຫະກິດ ຢູ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ກໍ່ຍັງປະຕິບັດບໍ່ທັນໄດ້ດີ ເທົ່າທີ່ຄວນ ເປັນຕົ້ນ: ການແຈ້ງ ແລະ ການມອບອາກອນດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍນຳໃຊ້ລະບົບທັນສະໄໝຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີ, ການປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍຂອງຂະແໜງສ່ວຍສາອາກອນທີ່ໄດ້ກຳນົດຍັງບໍ່ທັນເຂັ້ມງວດ, ຫົວໜ່ວຍທີ່ແຈ້ງມອບອາກອນຜ່ານລະບົບ Online ຍັງມີຈຳນວນໜ້ອຍ (Singthalanon, 2023) ອາດເປັນຍ້ອນຫຼາຍສາເຫດ ເປັນຕົ້ນ: 1) ການຊື້ນຳ, ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຂະແໜງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງບໍ່ທັນເອົາໃຈໃສ່; 2) ຜະນັກງານຜູ້ຮັບຜິດຊອບຂາດປະສົບການ ຫຼື ຄວາມຮູ້ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ; 3) ການບໍລິຫານຈັດການຂອງອົງກອນທີ່ຮັບຜິດຊອບການຊຳລະອາກອນຜ່ານລະບົບທະນາຄານ; 4) ຍ້ອນລະບົບການຊຳລະອາກອນມີຄວາມຊັບຊ້ອນ ຜູ້ປະກອບການບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງຫຼືນຳໃຊ້ໄດ້; 5) ລະບຽບ, ກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຂອງລັດຍັງບໍ່ທັນແຈ້ງ ຫຼື ຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມເປັນທຳຕໍ່ຜູ້ເສຍອາກອນ; 6) ຜູ້ປະກອບການຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຄິດໄລ່ອາກອນ ຫຼື ຜັນທະຂອງຕົນທີ່ຕ້ອງມອບ; 7) ຜູ້ປະກອບການບໍ່ມີຄວາມຮູ້ ຫຼື ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ລະບົບການຮັບຊຳລະອາກອນຜ່ານລະບົບທະນາຄານ; 8) ສະພາບການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະການ ບໍ່ມີລາຍຮັບ ຍ້ອນສະພາບແວດລ້ອມທາງນອກມີຜົນກະທົບຕໍ່ການດຳເນີນທຸລະກິດ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງສາເຫດດັ່ງກ່າວ ອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງເກັບລາຍຮັບເຂົ້າງົບປະມານ (Tax department of Luang Prabang, 2024).

ຈາກຄວາມສຳຄັນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ສະຫຼຸບໄດ້ວ່າການຈັດເກັບອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ຍັງຄົງມີບັນຫາ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງສຶກສາປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ນະຄອນຫຼວງພະບາງ. ເຊິ່ງຈະສາມາດຮູ້ເຖິງປະສິດທິພາບ ແລະ ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນໄດ້ ເພື່ອນຳມາປັບປຸງ ຫຼື ພັດທະນາການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຍິ່ງຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການເຮັດໃຫ້ການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ ເປັນໄປຕາມເປົ້າໝາຍ ແລະ ສະດວກຕໍ່ການຄົ້ນຄວ້າໂດຍຜູ້ສຶກສາມີຈຸດປະສົງເພື່ອສຶກສາ: 1) ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ 2) ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ຂໍ້ມູນທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາ

ໃນການສຶກສາວິໄຈຄັ້ງນີ້ ຈະເປັນການສຶກສາແບບຄຸນະພາບ (Quality Research), ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນທຸຕິຍະພູມ (Secondary data) ທີ່ໄດ້ມາຈາກການສັງລວມຈາກເອກະສານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ບົດລາຍການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຂອງສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ, ບົດຄົ້ນຄວ້າວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຂໍ້ມູນຕາມເວັບ

ໄຊທາງອິນເຕີເນັດທີ່ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຊ້ໃນການສຶກສາ, ການອະທິບາຍຜົນຂອງການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນນຳໃຊ້ຮູບແບບການຜັນລະນາດ້ວຍການນຳສະເໜີຄຳຕົວເລກ; ລວມໄປເຖິງບັນດາທິດສະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການອະທິບາຍເຫດ ແລະ ຜົນຂອງການສຶກສາ.

2.2 ວິທີການເກັບຂໍ້ມູນ

ການເກັບລວມລວມຂໍ້ມູນ: ຂໍ້ມູນທີ່ຄະນະຜູ້ວິໄຈເກັບລວບລວມຂໍ້ມູນທຸຕິຍະພູມ ມາວິເຄາະເປັນຫຼັກ, ເຊິ່ງລົງຂໍ້ມູນບົດສະຫຼຸບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ຈາກຈາກສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ຂໍ້ມູນອັດຕາເງິນເຝີ້ຈາກທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຜ່ານເວບໄຊສ໌ (<https://www.bol.gov.la/>) ໂດຍເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນລາຍໄຕມາດເຊິ່ງເລີ້ມຈາກໄຕມາດທີ 1 ປີ 2023 ເຖິງ ໄຕມາດ 3 ປີ 2025 ເນື່ອງຈາກວ່າໄຕມາດທີ 4 ຂອງປີ 2025 ຍັງບໍ່ສາມາດມີຂໍ້ມູນໄດ້.

2.3 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ສຳລັບການສຶກສາປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແມ່ນນຳໃຊ້ການສັງລວມຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ ຄວບຄູ່ກັບທິດສະດີປະສິດທິພາບ (Thanaphonephan, 1984) ມາຄຳນວນ ແລະ ອະທິຜົນ ແລະ ແລ້ວນຳສະເໜີຂໍ້ມູນ ໂດຍນຳໃຊ້ສະຖິຕິຜັນລະນາ (Descriptive Statistics) ເພື່ອອະທິບາຍລັກສະນະຂອງຂໍ້ມູນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຄ່າສ່ວນຮ້ອຍ; ສ່ວນສຳລັບການວິເຄາະປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ການວິເຄາະສົມຜົນຖົດຖອຍພະຫຸຄຸນດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (Multiple regression linear). ໂດຍການວິເຄາະຜ່ານໂປຣແກມທາງສະຖິຕິ ໂດຍກຳນົດຄ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານສະຖິຕິຄື *sig ≤ 0.1 **sig ≤ 0.05 ***sig ≤ 0.01.

2.4 ແບບຈຳລອງ

ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໃນຄັ້ງນີ້ ໄດ້ກຳນົດໃຊ້ແບບຈຳລອງ ຕາມສົມຜົນເສັ້ນການຖົດຖອຍດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ (OLS), ເຊິ່ງມີແບບຈຳລອງທາງເສດຖະສາດ (Econometric Model) (Inthakesone, 2008) ດັ່ງນີ້:
$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \epsilon_t \dots\dots\dots(1)$$

ເພື່ອປັບໃຫ້ຄຸນຄ່າຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ແລະ ຕົວປ່ຽນຕາມມິລັກລັກສະນະໃກ້ຄຽງກັບຄວາມເປັນເສັ້ນຊື່ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ເພີ່ມໂລກາລິດ (Ln) ເຂົ້າທັງສອງພາກຂອງສົມຜົນທີ່ (1) ເຮົາຈະໄດ້

$$\ln Y = \beta_0 + \beta_1 \ln X_1 + \beta_2 \ln X_2 + \beta_3 \ln X_3 + \epsilon_t \dots\dots\dots(2)$$

ໃນແບບຈຳລອງ ສະແດງເຖິງການພົວພັນລະຫວ່າງ ປັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ດັ່ງສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 1.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ

ນະຄອນຫຼວງພະບາງເປັນສູນກາງແຫ່ງການທ່ອງທ່ຽວຂອງພາກເໜືອ ແລະ ຂອງປະເທດ ສົ່ງຜົນໃຫ້ ນະຄອນຫຼວງພະບາງໄດ້ມີການພັດທະນາດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ມີນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າມາທ່ຽວ

ຊົມເປັນນ່ານວນຫຼວງຫຼາຍໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ບັນຫານັກລົງທຶນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຂະໜາດກາງທັງ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາດຳເນີນວິສາຫະກິດໃນນະຄອນຫຼວງ ພະບາງຫຼາຍຂຶ້ນ ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງມີການປ່ຽນແປງໄປໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງຈາກຜົນ ການວິເຄາະຂໍ້ ມູນຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ນັບແຕ່ໄຕມາດມາດທີ 1 ປີ 2023 ຮອດ ໄຕມາດມາດທີ 3 ປີ 2025 (ຕາຕະລາງທີ 2) ເຫັນໄດ້ວ່າ:

ຕະຫຼອດໄລຍະແຕ່ປີ 2023 – 2025 ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ມີວິສາຫະກິດທີ່ດຳເນີນກິດຈະການທັງໝົດສະເລ່ຍ 19,777 ຫົວ ໜ່ວຍ/ປີ ເຊິ່ງໃນນັ້ນມີວິສາຫະກິດທີ່ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ແລ້ວສະເລ່ຍ 2,638 ຫົວໜ່ວຍ/ປີ ກວມເອົາ 13.34% ຂອງຈຳນວນວິສາຫະກິດທັງໝົດ ແລະ ມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນທຸກໆໄຕ ມາດທີ 1, 3 ແລະ 4 ແຕ່ຈະລຸດລົງໃນໄຕມາດທີ 2 ຂອງແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງ ສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ຈາກ ໃນໄຕມາດທີ 1 ຂອງ ປີ 2023 ວິສາຫະ ກິດທີ່ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ມີ 2,708 ຫົວ ໜ່ວຍ ແລະ ກວມເອົາ 13.58% ຂອງຈຳນວນວິສາຫະກິດທັງໝົດ ໄດ້ລຸດລົງເຫຼືອພຽງ 2,170 ຫົວໜ່ວຍ ແລະ ກວມເອົາ 10.90% ຂອງຈຳນວນວິສາຫະກິດທັງໝົດເທົ່ານັ້ນ; ແຕ່ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍກັບມາເພີ່ມ ຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈົນເຖິງໄຕມາດທີ 1 ຂອງປີ 2024 ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 3,124 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 21.98% ເມື່ອທຽບໃສ່ໄຕມາດທີ 4 ຂອງ ປີຜ່ານມາ ແລະ ກວມເອົາ 15.79% ຂອງຈຳນວນວິສາຫະກິດທັງໝົດ ແລະ ລຸດລົງອີກຄັ້ງໃນໄຕມາດທີ 2 ເຫຼືອພຽງ 2,335 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງ ລຸດລົງເຖິງ 25.26% ເມື່ອທຽບໃສ່ໄຕມາດທີ 1 ຂອງປີດຽວກັນ; ຫຼັງ ຈາກນັ້ນ ກໍກັບມາເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈົນເຖິງໄຕມາດທີ 1 ຂອງປີ 2025 ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 3,173 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ 16.06% ແລະ ເມື່ອທຽບໃສ່ໄຕມາດທີ 4 ຂອງປີຜ່ານມາ ກວມເອົາ 16.14% ຂອງຈຳ ນວນວິສາຫະກິດທັງໝົດ ແລ້ວມາລຸດລົງອີກຄັ້ງໃນໄຕມາດທີ 2 ເຫຼືອ ພຽງ 2,558 ເຊິ່ງລຸດລົງເຖິງ 19.38% ເມື່ອທຽບໃສ່ໄຕມາດທີ 1 ຂອງ ປີດຽວກັນ; ສາເຫດທີ່ເປັນເຊັ່ນນັ້ນກໍເພາະວ່າ ການໂຄສະນາກ່ຽວກັບ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບສ່ວຍສາອາກອນ ແລະ ລະບຽບອື່ນໆທີ່ຕິດ ພັນກັບອາກອນຍັງບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງ; ການປະຕິບັດ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ດຳເນີນວິສາຫະກິດທີ່ຜິດຕໍ່ລະບຽບກົດໝາຍຍັງບໍ່ທັນ ເດັດຂາດ ແລະ ເຂັ້ມງວດ ຈິ່ງສິ່ງຜົນໃຫ້ຈຳນວນວິສາຫະກິດທີ່ເຂົ້າມາ ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນມີການປ່ຽນແປງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດລົງໃນບາງໄຕ ມາດ.

ສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແມ່ນຂະແໜງສາຍຕັ້ງ ຂຶ້ນກັບກົມສ່ວຍສາອາກອນໂດຍກົງ ແລະ ມີພາລະບົດບາດເປັນເສນາທິ ການໃຫ້ແກ່ກົມສ່ວຍສາອາກອນ (ກະຊວງການເງິນ) ເຮັດໜ້າທີ່ໃນ ການຄຸ້ມຄອງເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນເຂົ້າງົບປະມານແຫ່ງລັດ ເຊິ່ງ ໃນໄລຍະແຕ່ປີ 2023 -2025 Revenue office (2023) (ຕາຕະລາງ ທີ 3) ສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງສາມາດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍ ສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໄດ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ແຕ່ປີ 2023 – 2025 ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ປົກກະຕິ ໂດຍມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດ ລົງເປັນແຕ່ລະໄຕມາດໃນແຕ່ລະປີ ເຊິ່ງໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວສ່ວຍສາ ອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງສາມາດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນໄດ້ ໂດຍສະເລ່ຍ 34,939.87 ລ້ານກີບ/ປີ ຫຼື 9,529.06 ລ້ານກີບ/ໄຕມາດ

ໂດຍໃນໄຕມາດທີ 1 ປີ 2023 ສາມາດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ໄດ້ສູງເຖິງ 9,141.24 ລ້ານກີບ ແຕ່ໄດ້ມີການລຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນ ຊ່ວງໄຕມາດທີ 2 ແລະ 3 ຂອງ ປີ 2023 ເຫຼືອພຽງ 5,723.81 ລ້ານ ກີບ ແລະ 5,211.51 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງລຸດລົງເຖິງ 37.38% ແລະ 8.95% ເມື່ອທຽບໃນໄຕມາດທີ່ຜ່ານມາ; ແລະ ກັບມາເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 8,463.68 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ62.40% ໃນໄຕມາດທີ 4 ຂອງປີ 2023 ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 11,550.47 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ 36.47% ໃນໄຕມາດ ທີ 1 ຂອງປີ 2024; ແຕ່ໃນໄຕມາດທີ 2 ປີ 2024 ໄດ້ລຸດລົງອີກຄັ້ງ ເຫຼືອພຽງ 7,477.82 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງລຸດລົງ 35.26% ເມື່ອທຽບໃສ່ໄຕ ມາດທີ່ຜ່ານມາ; ຫຼັງຈາກນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈົນ ເຖິງໄຕມາດທີ 1 ຂອງປີ 2025 ເຊິ່ງສາມາດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາ ອາກອນໄດ້ເຖິງ 14,550.42 ລ້ານກີບ ເພີ່ມຂຶ້ນ 48.28% ເມື່ອ ທຽບໃສ່ໄຕມາດທີ 4 ຂອງປີ 2023 ແລະ ລຸດລົງອີກຄັ້ງໃນໄຕມາດທີ 2 ຂອງປີ 2025 ເຫຼືອພຽງ 10,189.27 ລ້ານກີບ ເຊິ່ງລຸດລົງ 29.97% ທີ່ເປັນແບບນີ້ກໍເພາະວ່າ ວິສາຫະກິດຈຳນວນໜຶ່ງບໍ່ຢາກມອບຜົນທະ ຂອງຕົນ, ມີການເຊື່ອງອຳ, ນຳໃຊ້ໃບເຕັບເງິນບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ຖືບັນຊີບໍ່ຄົບ ຖ້ວນ, ແຈ້ງເສຍອາກອນບໍ່ຖືກກັບລາຍຮັບຕົວຈິງ ແລະ ແຈ້ງເສຍຊັກຊ້າ ບໍ່ທັນຕາມກຳນົດເວລາ.

ໃນສ່ວນຂອງການປະເມີນປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍ ຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງນັ້ນ ໄດ້ນຳໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດກ່ຽວປະສິດທິພາບໃນການຈັດເກັບພາສີ-ອາກອນ ຂອງ Auerbach & Gordon (2002) ມາເປັນຕົວຊີ້ວັດ ໂດຍມີການ ຄຳນວນຫາປະສິດທິພາບໃນການຈັດເກັບລາຍຮັບພາສີອາກອນ ດ້ວຍ ວິທີຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຽບກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ເອີ້ນ ອີກຢ່າງວ່າ ວິທີຜົນການດຳເນີນງານ. ເຊິ່ງໄດ້ຜົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ (ຕາຕະລາງ ທີ 4):

ຈາກຕາຕະລາງ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນ ການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ເມື່ອທຽບກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກຳນົດ ໄວ້ເຫັນວ່າ ຕະຫຼອດໄລຍະເວລາແຕ່ໄຕມາດມາດທີ 1 ປີ 2023 ຫາ ໄຕ ມາດທີ 3 ປີ 2025 ຄ່າອັດຕາສ່ວນລະຫວ່າງຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ທຽບກັບແຜນ ແມ່ນມີຄ່າທີ່ຕໍ່າກວ່າ 1 ໃນທຸກໆໄຕມາດ ແລະ ໃນ ທຸກໆປີ ເຊິ່ງໃນປີ 2023 ການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ສາມາດບັນລຸໄດ້ພຽງ 54.56% ຂອງແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ເຊິ່ງ ໃນນັ້ນມີພຽງໄຕມາດທີ 1 ແລະ ໄຕມາດທີ 4 ແມ່ນສາມາດບັນລຸໄດ້ 50% ຂຶ້ນໄປ; ໃນປີ 2024 ການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ສາມາດບັນລຸໄດ້ພຽງ 45.95% ຂອງແຜນທີ່ກຳນົດ ໄວ້ ເຊິ່ງໃນນັ້ນມີພຽງໄຕມາດທີ 1 ເທົ່ານັ້ນທີ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ 50% ຂຶ້ນໄປ; ສ່ວນມາໃນປີ 2025 ການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານ ລະບົບ TaxRIS ສາມາດບັນລຸໄດ້ພຽງ 19.62% ຂອງແຜນທີ່ກຳນົດ ໄວ້ ແລະ ມີພຽງໄຕມາດທີ 1 ສາມາດບັນລຸໄດ້ 42.46% ແຕ່ກໍຍັງບໍ່ ສາມາດບັນລຸໄດ້ 50% ຂຶ້ນໄປ; ເຊິ່ງໃນພາບລວມແລ້ວ ການຈັດເກັບ ລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງແມ່ນຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸ ໄດ້ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ການຈັດເກັບລາຍຮັບ ສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີປະສິດທິພາບ.

3.2 ປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ

ຈາກຜົນການຜົນການທົດສອບຄວາມສໍາພັນຂອງປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜິດພ່ອງປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ (ຕາຕະລາງ 5) ເຫັນໄດ້ວ່າ: ການທົດສອບຄວາມສໍາພັນກັນເອງຂອງຕົວປ່ຽນດ້ວຍຄ່າ Durbin-Watson ເທົ່າກັບ 1.679 ເຊິ່ງຢູ່ໃນຫວ່າງແຕ່ 1.5-2.0 ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າບັນດາປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜິດພ່ອງການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນມາເພື່ອໃຊ້ໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນມີຄວາມເປັນອິດສະຫຼະຕໍ່ກັນສູງ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການວິເຄາະຂັ້ນຕໍ່ໄປໄດ້ ແລະ ມີຄ່າສະຖິຕິທົດສອບ ANOVA ຫຼື ການທົດສອບຄວາມແປປວນຂອງຕົວປ່ຽນ (F = 44.166) ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ (Sig = 0.00) ຫຼື ລະດັບຄວາມຊື່ອໝັ້ນ 99% ສະແດງວ່າ: ແບບຈໍາລອງປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜິດພ່ອງການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແມ່ນສາມາດນຳໄປປະຍຸກໃຊ້ໄດ້ ແລະ ຂຶ້ນຢູ່ກັບປັດໄຈທີ່ກຳນົດມາຢ່າງໜ້ອຍ 1 ປັດໄຈ ແລະ ຈາກການວິເຄາະຄ່າສໍາປະສິດການຕັດສິນໃຈດັດແກ້ (Adjusted R Square) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 0.807 ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍວ່າບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ເຂົ້າໃນແບບຈໍາລອງດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດອະທິບາຍປະສິດທິພາບການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄດ້ສູງເຖິງ 80.7% ແລະ ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ ແມ່ນຂຶ້ນກັບປັດໄຈອື່ນ ຫຼື ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະຕົວອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳມາສຶກສາ. ດັ່ງນັ້ນ, ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າແບບຈໍາລອງດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຫຼາຍທາງເສດຖະມິຕິ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບທິດສະດີທາງເສດຖະສາດ (ຕາຕະລາງທີ 5). ເຊິ່ງສາມາດນຳມາສ້າງແບບຈໍາລອງຄວາມສໍາພັນທາງດ້ານເສດຖະມິຕິໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\ln Y_t = -20.062 + 2.198 \ln X_1 - 0.550 \ln X_2 + 0.018 X_3$$

(2.007)^{ns} (4.389)^{*} (10.877)^{**}

(6.547)^{**}

ຕົວເລກໃນວົງເລັບເປັນຄ່າສະຖິຕິ t-statistic
 *** ແທນໃຫ້ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01
 ** ແທນໃຫ້ລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05
 ns ບໍ່ມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ

ຈາກແບບຈໍາລອງຂ້າງເທິງ ສາມາດອະທິບາຍຜົນຂອງການທົດສອບຄວາມແຕກຕ່າງຄ່າສະເລ່ຍຂອງຕົວປ່ຽນ ດ້ວຍສະຖິຕິທົດສອບ (t-test) ສາມາດອະທິບາຍຜົນໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ຈໍານວນວິສະຫະກິດທີ່ໄດ້ຊໍາລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS (X₁) ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 0.1. ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຫາກຈໍານວນວິສະຫະກິດທີ່ໄດ້ຊໍາລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍກຳນົດໃຫ້ບັນດາປັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງເຫຼືອໃນແບບຈໍາລອງຄົງທີ່ ຈະສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ 2.198% ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ. ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້.

2. ງົບປະມານໃນການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນ (X₂) ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 0.01. ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຫາກງົບປະມານໃນການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍກຳນົດໃຫ້ບັນດາປັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງເຫຼືອໃນແບບຈໍາລອງຄົງທີ່ ຈະສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄດ້ລຸດລົງ 0.550% ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ. ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້.

3. ອັດຕາເງິນເຜີ້ (X₃) ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບປະສິດທິພາບການຈັດການເຈັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 0.05. ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຫາກອັດຕາເງິນເຜີ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ໂດຍກຳນົດໃຫ້ບັນດາປັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງເຫຼືອໃນແບບຈໍາລອງຄົງທີ່ ຈະສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ 0.017% ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ. ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້.

4. ວິພາກຜົນ

4.1 ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ Tax Ris ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ

ຜົນການສຶກສາສະພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ມີວ່າ: ວິສາຫະກິດທີ່ຊໍາລະສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄຕມາດທີ 1, 3 ແລະ 4 ແຕ່ຈະລຸດລົງໃນໄຕມາດທີ 2 ຂອງແຕ່ລະປີ; ໃນຂະນະດຽວກັນລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ກໍ່ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ປົກກະຕິ ໂດຍມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດລົງເປັນແຕ່ລະໄຕມາດໃນແຕ່ລະປີ; ໂດຍຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ເມື່ອທຽບກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກຳນົດໄວ້ ແມ່ນເຫັນວ່າຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີປະສິດທິພາບ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Ketpoempoon (2016) ໄດ້ເຮັດການສຶກສາກ່ຽວກັບ ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມຍືດຫຍຸ່ນຂອງການເກັບລາຍຮັບຂອງລັດຖະບານ ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຜົບວ່າ ປະສິດທິພາບໃນການຈັດເກັບລາຍໄດ້ຂອງລັດຖະບານແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກວ່າປົກກະຕິ ແລະ ມີຄ່າຕັດສະນີນ້ອຍກວ່າ 1 ເຊິ່ງຖືວ່າຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍັງສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Lisni (2013) ທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບ ປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະສິດທິພາບຂອງການເກັບພາສີ: ການສຶກສາກໍລະນີຂອງຫ້ອງການສ່ວຍສາອາກອນໃນພາກພື້ນບາງຈຸດໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະສິດທິພາບຂອງການຈັດເກັບລາຍຮັບງົບປະມານຂອງລັດຖະບານຈະມີປະສິດທິພາບຢູ່ໃນບາງພື້ນທີ່ແມ່ນຍັງຂາດປະສິດທິພາບ .

4.2 ປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ Tax Ris ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ

ຜົນການສຶກສາ ປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ມີວ່າ: ການຈັດຈໍານວນວິສະຫະກິດທີ່ໄດ້ຊໍາລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການຈັດການເຈັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ

TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຫາກຈຳນວນວິສາຫະກິດທີ່ໄດ້ຊຳລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍກຳນົດໃຫ້ບັນດາບັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງເຫຼືອໃນແບບຈຳລອງຄົງທີ່ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ. ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Yupin (2020) ທີ່ໄດ້ສຶກສາ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງອົງກອນສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະສິດທິພາບຂອງການເກັບພາສີຂອງທ້ອງຖານສ່ວຍສາອາກອນພາກພື້ນ ທີ່ວ່າ: ຈຳນວນຜູ້ເສຍອາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບອາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ. ງົບປະມານໃນການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າຫາກງົບປະມານໃນການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນຕໍ່າ ໂດຍກຳນົດໃຫ້ບັນດາບັດໄຈອື່ນໆທີ່ຍັງເຫຼືອໃນແບບຈຳລອງຄົງທີ່ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ. ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້ ພ້ອມທັງສອດຄ່ອງກັບຜົນການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Nongsuk (2020) ທີ່ສຶກສາ ປະສິດທິພາບການເກັບພາສີອາກອນຂອງກົມສ່ວຍສາອາກອນ ເຊິ່ງຜົນການສຶກສາຜົບວ່າ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈັດເກັບພາສີອາກອນຕໍ່າ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບພາສີສູງຂຶ້ນ ແລະ ຍັງສອດຄ່ອງກັບແນວຄວາມຄິດຂອງ Dorkphut (2010) ທີ່ວ່າ ຫຼັກການຄວາມປະຢັດ ແລະ ມີປະສິດທິພາບພາສີອາກອນທີ່ດີຕ້ອງພິຈາລະນາຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈັດເກັບພາສີໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ຍັງສອດຄ່ອງກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Seesawang & Sirisukha (2013) ທີ່ວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບພາສີອາກອນຕໍ່າ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບພາສີສູງຂຶ້ນ. ສ່ວນອັດຕາເງິນເຜີ້ (X_3) ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບປະສິດທິພາບການຈັດການເຈັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານທີ່ກຳນົດໄວ້ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບທິດສະດີທາງເສດຖະສາດທີ່ວ່າ ອັດຕາເງິນເຜີ້ສູງສາມາດເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຈາກການເກັບພາສີຂອງລັດຖະບານເພີ່ມຂຶ້ນ;

5. ສະຫຼຸບ

ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ຢູ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງມີການປ່ຽນແປງທີ່ບໍ່ປົກກະຕິ ໂດຍມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດລົງເປັນແຕ່ລະໄຕມາດໃນແຕ່ລະປີ; ໂດຍຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ເມື່ອທຽບກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກຳນົດໄວ້ ແມ່ນເຫັນວ່າຍັງບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ຕາມແຜນທີ່ກຳນົດໄວ້ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຢູ່ນະຄອນຫຼວງພະບາງແມ່ນຍັງບໍ່ທັນມີປະສິດທິພາບ. ສຳລັບບັດໄຈທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ປະກອບມີ: ບັດໄຈດ້ານຈຳນວນວິສາຫະກິດທີ່ໄດ້ຊຳລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ແລະ ບັດໄຈດ້ານອັດຕາເງິນເຜີ້ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການຈັດການເຈັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ສົ່ງຜົນຕໍ່ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບອາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05. ສ່ວນບັດໄຈດ້ານງົບປະມານໃນການຈັດເກັບສ່ວຍສາອາກອນ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບ

ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແລະ ສົ່ງຜົນຕໍ່ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບອາກອນລຸດລົງ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມທີມຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິຍານຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນ ໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Auerbach, A. J., & Gordon, R. H. (2002). Taxation of Financial Services under a VAT. *American Economic Review*, 92(2), 411-416.

Bunnag, C., Srikuaklin, P., Pamornmarst, C., Keawchan, P., & Svasdivichai, T. (2024). Factors affecting the acceptance to use the electronic tax invoice and electronic receipt system (e-Tax invoice & e-Receipt) of the entrepreneurs in Bangkok area revenue office 21. *MUT Journal of Business Administration*, 21(2). 175-207.

Dorkphut, K. (2010). *Value-Added Tax Revenue Forecasting of Thailand*. [Unpublished master's thesis]. Sukhothai Thammathirat Open University

Inthakesone, B. (2008). *Econometrics*, Faculty of Economics and Business Management. National University of Laos, 32 & 52-53.

Ketpoempoon, T. (2016). *Efficiency and Elasticity of Government Revenue Collection*. Unpublished master's thesis]. Sukhothai Thammathirat Open University

Lisni, S. (2013). *The Factors that affect the efficiency of tax Collection: A Case study of the revenue office in region 6*. [Unpublished master's thesis]. Sri Pathum University.

Nongsuk, O. (2020). *The efficiency of tax collection of the revenue department*. [Unpublished master's thesis]. Ramkhamhaeng University

Ministry of Finance Lao PDR. (2017). Instructions for the transfer of income through the banking system. Retrieved October 29, 2022. Available from:

<http://treasury.gov.la/wp-content/uploads/2016/01/3102.pdf>

Polmanee, N & Cherdjirapong, K. (2021). Factors Affecting Revenue Collection Efficiency of Subdistrict Administrative Organization in Chaiyaphum Province. *Academic Journal of Buriram Rajabhat University*. 13(2). 27-43.

Revenue office. (2023). *Summary of tax revenue collection operations 2023-2024*. Luangprabang provincial revenue office.

Pokapalakorn, T. (2006). *The Ministry of Finance's tax collection efficiency*. [Unpublished master's thesis]. Thammasat university.

Yupin, K. (2020). *The Organizational environment affecting effectiveness of the collecting of taxes of the regional revenue office*. [Unpublished master's thesis]. Sri Pathum University.

Singthalanon, V., Chanthavone, T., & Phounnaly, P.

commercial bank system of entrepreneurs in Xay district, Oudomxay province. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 9(2), 169–179. Retrieved from <http://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/388>

Seesawang, S & Sirisukha, S. (2013). The Factor Affecting Efficiency on the Tax Collection of Subdistrict Administrative Organizations in Tha Yang District, Phetchaburi Province. *Veridian E-Journal, Silpakorn University vol. 8(1)*. 1906 – 3431

Thanaphonephan, R. (1984). *Survey of knowledge about taxes on Thailand*. Faculty of Economics. Thammasat University.

Tax department of Luang Prabang. (2024). *Summary of tax revenue collection operations 2023-2024*. Luangprabang provincial revenue office.

(2023). Factors affecting tax payment through
ຕາຕະລາງທີ 1: ຕົວປ່ຽນທີ່ໃຊ້ໃນແບບຈຳລອງ

ລຳດັບ	ຕົວປ່ຽນ	ຄວາມໝາຍຂອງຕົວປ່ຽນ	ການ ຝົວຝັນ	ຫົວໜ່ວຍ	ແຫຼ່ງທີ່ມາ
1	Y	ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ		ລ້ານກີບ	ສ່ວຍສາອາກອນຫຼວງຜະບາງ
2	X1	ຈຳນວນວິສາຫະກິດທີ່ຊຳລະອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS	+	ວິສາຫະກິດ	ສ່ວຍສາອາກອນຫຼວງຜະບາງ
3	X2	ງົບປະມານໃນການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ	-	ລ້ານກີບ	ສ່ວຍສາອາກອນຫຼວງຜະບາງ
4	X3	ອັດຕາເງິນຝີ	+	%	ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ

β_0 : ແມ່ນຄ່າຄົງທີ່ ແລະ $\beta_1 - \beta_3$ ແມ່ນຄ່າສຳປະສິດຂອງແຕ່ລະຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ຫຼື ຂອງແຕ່ລະປັດໄຈ

ຕາຕະລາງທີ 2: ສະແດງຈຳນວນ, ເປີເຊັນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນ ຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດທີ່ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງຜະບາງ ແຕ່ໄຕມາດມາດທີ 1 ປີ 2023 ຫາ ໄຕມາດທີ 3 ປີ 2025

ປີ	ໄຕມາດ	ວິສາຫະກິດທັງໝົດໃນ ນະຄອນຫຼວງຜະບາງ	ວິສາຫະກິດທີ່ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS		
			ຈຳນວນ	ເປີເຊັນ (%)	ອັດຕາສ່ວນຕໍ່ຈຳນວນວິສາຫະກິດ ທັງໝົດໃນນະຄອນຫຼວງຜະບາງ
2023	1	19,935	2,708	-	13.58
	2	19,910	2,170	(19.87)	10.90
	3	19,879	2,453	13.04	12.34

	4	19,845	2,561	4.40	12.91
2024	1	19,790	3,124	21.98	15.79
	2	19,773	2,335	(25.26)	11.81
	3	19,738	2,574	10.24	13.04
	4	19,720	2,734	6.22	13.86
2025	1	19,660	3,173	16.06	16.14
	2	19,644	2,558	(19.38)	13.02
	3	19,658	2,626	2.66	13.36

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ບົດສະຫຼຸບສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ປີ 2025 ແລະ ການຄຳນວນ ດ້ວຍໂປຼແກມ Microsoft Excel 2017.

ຕາຕະລາງທີ 3: ສະແດງຈຳນວນ, ເປີເຊັນ ແລະ ອັດຕາສ່ວນ ຫົວໜ່ວຍວິສາຫະກິດທີ່ຊຳລະສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນ ນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແຕ່ໄຕມາດມາດທີ 1 ປີ 2023 ຫາ ໄຕມາດທີ 3 ປີ 2025

ປີ	ໄຕມາດ	ລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ທີ່ເກັບໄດ້ (ລ້ານກີບ)	ເປີເຊັນປ່ຽນແປງ (%)
2023	1	9,141.24	-
	2	5,723.81	(37.38)
	3	5,211.51	(8.95)
	4	8,463.68	62.40
2024	1	11,550.47	36.47
	2	7,477.82	(35.26)
	3	9,040.06	20.89
	4	9,812.72	8.55
2025	1	14,550.42	48.28
	2	10,189.27	(29.97)
	3	13,658.62	34.05

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ບົດສະຫຼຸບສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ປີ 2025 ແລະ ການຄຳນວນ ດ້ວຍໂປຼແກມ Microsoft Excel 2017.

ຕາຕະລາງທີ 4: ສະແດງອັດຕາສ່ວນລະຫວ່າງຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຽບກັບແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ແຕ່ໄຕມາດມາດທີ 1 ປີ 2023 ຫາ ໄຕມາດທີ 3 ປີ 2025

ປີ	ໄຕມາດ	ລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS ທີ່ເກັບໄດ້ (ລ້ານກີບ)	ແຜນການເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນ ຜ່ານລະບົບ TaxRIS (ລ້ານກີບ)	ອັດຕາສ່ວນ
2023	1	9,141.24	13,077	0.6990
	2	5,723.81	13,077	0.4377
	3	5,211.51	13,077	0.3985
	4	8,463.68	13,077	0.6472
2024	1	11,550.47	19,554	0.5907
	2	7,477.82	21,528	0.3474
	3	9,040.06	20,679	0.4372
	4	9,812.72	20,679	0.4745
2025	1	14,550.42	34,269	0.4246
	2	10,189.27	40,275	0.2530
	3	13,658.62	65,581	0.2887

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ບົດສະຫຼຸບສ່ວຍສາອາກອນນະຄອນຫຼວງພະບາງ ປີ 2025 ແລະ ການຄຳນວນ ດ້ວຍໂປຼແກມ Microsoft Excel 2017.

ຕາຕະລາງ 5: ຜົນການທົດສອບຄວາມສໍາພັນຂອງປັດໄຈທີ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ປະສິດທິພາບການຈັດເກັບລາຍຮັບສ່ວຍສາອາກອນຜ່ານລະບົບ TaxRIS ໃນນະຄອນຫຼວງຜະບາງ.

Model		Coefficients ^a			t	Sig.
		Unstandardized Coefficients		Standardized		
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	-20.062	13.883		-1.445	0.160
	LnX1	2.198	1.582	0.126	4.389*	0.076
	LnX2	-0.550	0.051	0.964	10.877***	0.000
	X3	0.018	0.003	0.650	6.547***	0.000

R = 0.909, R Square = 0.826, Adjusted R Square = 0.807, Durbin-Watson = 1.679, Sum of Squares = 2.038, F = 44.166, Sig = 0.000

a. Dependent Variable: LnY

ທີ່ມາ: ສ່ວຍສາອາກອນຫຼວງຜະບາງ ແລະ ການວິເຄາະດ້ວຍໂປຣແກມວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງສະຖິຕິ